

ker smo si pa južni bližej v jeziku, v govorjenji, torej pišejo sploh raji učitelj.

U. Pa nekteri se jezijo, kadar beró učitelja, in unkrat sem bral celó učiteljna; ali bi se smelo tako pisati?

T. Res je una oblika nekako pusta za slovensko uho, in mnogi imajo raji domačega, slovenskega prijatla kakor slovanskega prijatelja. Da se pa „učiteljna“ tudi sme pisati, posnamem iz tega, ker se je nekđaj reklo učiteljevi ženi ali tisti, ktera uči in podučuje, učiteljica, in po priliki, kakor pravimo: aposteljna, rabeljna itd. Ako torej ohranimo obliko učitelj, se vjemamo lepo z nekdanjo slovenšino in z drugimi slovanskimi brati; pa tudi domača sedanja oblika učenik je lepa in dobra.

U. Zdaj vem, kaj mi je misliti od te različne pisave. Da se različno in vzajemno piše, tako je prav. **Z Bogom!**

Šolska roba.

Iz spisja. Izpišite iz teh le stavkov lastne, občne, stvarinske in skupne imena: Ameriko je najdel Kristof Kolumb. Sava je reka. V Idrii na Kranjskem kopljejo živo srebro. Čebele naberajo med. Ovca nam daje meso in volno. Svinec je težji od železa. Valvazor je Kranjsko popisal. Dunaj, Pariz in London so naj večje mesta v Evropi. Kopitar je bil učen Slovenec. Gospoda ne dela veliko z rokami. Germovje je nizko. Iz železa in jekla izdelujejo mnogo umetnih reči. Sveta Ciril in Metod sta oznanovala sveto vero po Slovenskem in Marskem. Naše dežele so bile že pod Rimljani kos stare Ilirije. Naj višja gora na Kranjskem je Triglav. Triglava se derži še drugo gorovje. Na Kranjskem pridelujejo vino, in delajo mezlan, sukno, sklede, lonca, sita. Poglavitna reka na Koroškem je Drava.

Koliko časa bi se potrebovalo, da bi se en bilion naštelo? Če bi kdo od 1 do 100 naštel v 1 minuti, bi naštel 6000 v 1. uri, 144.000 v 1. dnevu (v 24. urah), 1.008.000 v 1. tednu, 52.516.000 v 1. letu, tedaj 995.903.000.000 (kar še ni popolnoma en bilion) v 19.000 letih. Šteti pa bi mogel po noči in po dnevu, in velike števila bi mogel ravno tako hitro šteti kakor male.

Dobri izreki — zaklad za celo življenje.

Stari kmet Gradišar je bil vedno dobre volje. Doživel je že pet in sedemdeseto leto in dosti preterpel, in vendar ni nikoli nobeni človek slišal nevoljne besede iz njegovih ust. Tudi v naj večih krizih in težavah je bil popolno vdan in miren. Njegov sosed mu enkrat reče: Ljubi starček, uči me, kako da bi bil miren in vesel pri vseh težavah tega življenja! Ako bi

bil jaz mogel toliko preterpeti, kolikor ste vi preterpeli, bi bil že davno na unem svetu. Starček odgovori mlademu sosedu, da je vsak človek pri vseh težavah in križih, ki ga zadevajo, lahko vdan in miren. Vendar mladi sosed ni s temi besedami zadovoljen, in še bolj tiši, da naj mu starček pové, kako je to mogoče.

„Če tedaj nočeš drugače, da ti to na tanko razložim,“ pravi starček, „poslušaj me: Ko sem bil še mlad, sem se naučil nekaj lepih izrekov, katerih sem se pri vseh svojih poznejih težavah in križih živo spominjal. Še nisem bil osem let star, ko nam je Bog ljubega očeta vzel k sebi iz mile domače hiše. Moja ljubeznjiva mati so me takrat jokaje učili moliti: „Ti, o Gospod! si naš oče in naš rešenik. Večno je tvoje ime!“ — Leto in dan potem so mi umerli tudi priserčna mati. Milo milo sem se solzil na njih gomili. Utolažil pa me je zopet lepi izrek, kterege so me naučili ranjca mati na smertni postelji, in šel sem miren s pokopališča domu misleč: „Moj oče in moja mati sta me zapustila; pa Gospod me bo milo sprejel.“

Kmali sem vidil, da je res tako. Pobožen in premožen sosed me je vzel k sebi za svojega otroka, in me je, Bog mu daj dobro! prav lepo odgojeval in prelepo za me skerbel. Ko sem odrastel in šel po svetu, mi je še skerbno naročal, rekoč: „Vse dni svojega življenja imej Boga pred očmi! Varuj se, da kdaj v greh ne privoliš in ne pustiš v nemar zapoved Gospoda svojega Boga! Hvali ga vsaki čas, in prosi ga, da naj vodi vse tvoje stopinje, in da bodo v njem storjeni vsi tvoji sklepi!“ (Tob. v 4. p. 6. in 20. v.) Ta lepi nauk mi je prinesel obilno blagoslova. Velikrat sem bil v priložnostih, da bi bil kaj hudega storil; pa vselej se mi je zdelo, kakor, da bi se mi bile zašeptale na uho te svarivne besede mojega pobožnega odgojitelja.

Že nekaj let se je steklo, in rad bi bil že v kakem stanovitnem stanu, kjer bi bil mogel bolj delati na božjo slavo in na srečo svojemu narodu; toda vselej je svet druge naprej in mene nazaj postavljal, in mi na zadnje še celó ni zaupal, ter me je vedno globokeje potiskal v tamnice. Revež pa vendar nisem obupal in sem se spominjal izreka, ki mi ga je enkrat neki dober prijatelj povedal: „Pri vseh zopernostih se to-

laži, in spolnui zvesto vse svoje dolžnosti; zakaj, kdor svojih dolžnost ne opravlja zvesto, kdo bi takemu pomagal?“

Pozneje sem bil vendar bolj srečen, in sicer toliko, da sem se oženil in veselo pričakoval boljših dni. Moja zakonska družica je bila podoba pobožne in dobre gospodinje. Bog nama je podelil edinega sinka, kateri je bil najno naj večje veselje na svetu. Tako je minulo nekaj let v presladkem miru. Pa naenkrat mi pokosí nemila smert mojo toliko drago ženico. Kolena so se mi šibile in serce se mi je tergálo, ko je zagernil čérni grob mojo priserčno družico. Vendar hitro se mi je žalost pomirila, ko sem se spómnil milih zadnjih besed blage ženke: „Vi zdaj žalujete; toda zopet vas bom vidila, in vaše serce se bo veselilo, in nihče vam ne bo vzel vašega veselja“.

Tudi še zadnji steber mojega upa in veselja se podere. Umerje mi kmali potem moj ljubi sin, moja edina prihodnja podpora. Mislil sem, da bom žalosti umerl, tako me je bolelo pri sercu. Preteklo je že precej časa, in nisem se še utolažil. Moje stanovanje, moje polje, lepi pisani travniki in zeleni gojzdi, nič me ni več veselilo. V sredi med vsemi ljudmi sem mislil, da sem sam in zapuščen; in lej! kar hitro se mi v podobi v duši izrek, na ktereга že dolgo nisem mislil: „Kteri solzni sejejo, bodo veseli želi“. In pri tej priči se mi je v duhu zdelo, kakor da bi bila prišla moja ljuba ranjka žena in mili sin v rajski svetlobi k meni in mi po velih licih solze brisala. Ta mila podoba me tudi zdaj še vedno obdaja in spremlja po vseh krajih mojega trudapolnega življenja.

Tako, ljubi mladi prijatel, sem mislil in delal, da sem se vselej v vseh nemilih okolišinah miril in tolažil. Zapomni si: Dobri izreki — zaklad za celo življenje.“

O šolskih praznikih.

Delavec, ki se ves božji dan trudi in potí, hrepení, da bi se oddahnil in odpočil. Če pa na svetu komu počitek dobro tekne, tekne gotovo učitelju, kteremu se nikdar dela ne manjka. Toda, žalibog! malokrat more učitelj vživati tečen počitek, kakorsnega je zaslužil. Neusmiljeni pregovor „denar, vladar“ ima povsod svoje pravice, naj